SLOVENEC.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja:
Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman velja:
Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.
V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserate) vsprejema upravništvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni", Vodnikove ulice št. 2.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 277. V Ljubljani, v ponedeljek 3. decembra 1894. **Letnik XXII.**

V katakombe ne gremo!

V sobotnem listu objavili smo telegram, ki nam je sporočil, da se v Trstu v cerkvi sv. Antona ne bo vršil misijon s slovenskimi govori, ker se ni moglo dobiti od poklicanih faktorjev poroštva za vzdrževanje reda ob tej cerkveni slovesnosti. Mej tem dobili smo obupen dopis, ki nam riše razmere katoliških Slovencev v Trstu kot neznosne. Odrinjeni so bili tržaški Slovenci že do sedaj povsod, jedino le v cerkvi so imeli še priliko poslušati božjo besedo v domačem jeziku. Sedaj se je ost zemljelačnih Italijanov obrnila tudi proti cerkvi, ter jej hoče braniti slovenskim svojim vernikom drobiti kruh besede božje v domačem jeziku. Mestni zastop je s svojim sklepom razburil poulično druhal, ki sedaj sika in vika proti misijonu tako, da se je bati najhujših škandalov, ako bi se misijon pričel. Ta fakinski izvržek, ki je gledé dvojezične afere v Piranu dosegel svoj namen, meni da je vsemogočen ter da mora vse plesati po njegovi volji.

Cerkvena oblast je prosila poroštva za vzdrževanje reda, a poklicani faktorji so ji poroštvo odklonili. Ker pomoči ni od nikoder, vklonila se je cerkvena oblast za sedaj kruti sili v Trstu neomejeno vladajoče poulične svojati. In zato se je glasilo naše poročilo: — V katakombe treba, da idemo slovenski katoličani v Trstu.

Ne, katoliški Slovenci nočemo iti v katakombe koncem 19. veka, ko se povsod drugod na razvalinah preživelega brezverskega liberalizma vzbuja novo krščansko mišljenje in življenje. Mi hočemo svobodo za vsacega, svobodo tudi za katoliško cerkev.

Zato z vso odločnostjo protestujemo proti temu vmešavanju tržaškega mestnega zastopa v strogo cerkvene stvari. Sklicujemo se na temeljne ustavne zakone, kateri vsaki veri zagotavljajo svobodno izvrševanje bogoslužbenih opravil.

Pozivljamo vlado, ki ima čuvati, da se povsod varujejo in branijo pravice vsakterega, da v tem oziru stori svojo dolžnost.

Najbrže, da osrednji vladi na Dunaju ta stvar še ni bila predložena. Vsaj mi si ne moremo misliti, da bi se mogle v Avstriji uvajati take nenormalne, protiustavne razmere z vednostjo osrednje dunajske vlade. —

Nadejamo se, da bo cerkvena oblast v Trstu preden se končno umakne tej sili, vso stvar neposredno sporočila osrednji vladi na Dunaj, upamo tudi, da bodo slovenski državni poslanci tudi v tem pogledu vse storili, kar treba za varstvo pravic katoliške cerkve in slovenskega naroda v Trstu.

Ako bi se pa vkljub temu ne omogočilo obhajanje misijona v Trstu, tedaj pa izjavljamo, da bi bili vsi Slovenci prisiljeni v najstrožjo opozicijo proti sedanji vladi, ker bi ta dogodek prejasno pričal, da mi kot katoličani in Slovenci nimamo nobenih pravic, marveč da smo nedolžna raja, po kateri laška iredentovska druhal samovoljno bije in jo nadvladuje. Tega pa ne moremo in nečemo trpeti. V katakombe katoličani Slovenci, vedno zvesti svojemu vladarju, ne gremo, marveč zahtevamo, da ostane naše, kar je našega in pripravljeni smo v ta namen porabiti vsa, tudi najskrajnejša zakonita sredstva, da branimo svoje pravice proti vsakomur.

Recimo, da bi se kaj tacega primerilo Italijanom na Tirolskem ali Nemcem na Kranjskem ali Štajarskem! Ves Izrael bi bil po koncu, vsi časniki bi pisali uni- in ursisono proti taki naredbi. In prav bi imeli in ne vpili bi brez vspeha. Upamo, da bodo tudi te naše besede našle soglasen odmev pri slovenskem časopisju, in da se oglasi vse, kar je katoliškega in slovenskega mej nami v skupen klic in soglasno zahtevo: Katoliškim Slovencem v Trstu nazaj njih pravice!

Državni zbor.

Dunaj, 2. decembra.

Zakon proti pijančevanju.

Včeraj se je v državnem zboru nadaljevala debata o zakonu proti pijančevanju. Pri § 4. se je sprejela neka premena, katero je predlagal dr. Fux. Ta paragraf govori o trgovcih in sladčičarjih, kateri kot postransko obrt točijo žganje. Ta paragraf mej drugim tudi določuje, da se takim trgovcem vzame koncesijo, ako jo malomarno izvršujejo ali pa celó ne izvršujejo. Fux je predlagal, da se izpusti določba, ki govori o malomarnem izvrševanju, ker bi to utegnilo dajati povod raznim sitnostim.

§ 5 govoreč o propinacijskih pravicah se je sprejel nespremenjen.

Dolga debata je bila o § 6. Ta paragraf je določal, da bi žganjarije morale biti zaprte od petih popoldne v soboto ali pred praznikom, do petih zjutraj v ponedeljek oziroma po prazniku.

Poslanec Kozlovski je predlagal, da naj bi žganjarne morale biti zaprte samo mej dopoldansko in popoldansko službo božjo.

Vitez Jędrzejowicz je podpiral ta predlog. Sicer pa on misli, da bi se take določbe morale prepuščati deželnim zborom.

Mladočeh Adamek misli, da se posvečevanje nedelj in praznikov ne bo dalo uvesti, ako se popolnoma ne zapró žganjarije. On je za to, da bi se postopalo kakor v Angliji. Kot avtonomist pa on želi, da se stvar prepusti deželnim zborom.

Poslanec Polzhofer se je potegnil za žganjarije. On je proti temu, da bi se zapirale ob nedeljah in praznikih. Naposled se je ta paragraf vsprejel s premeno dr. Rott-a, da naj deželni zbori določijo, v koliko naj bodo ob nedeljah, praznikih in delavskih izplačilnih dnéh zaprte žganjarije.

§ 7. se je vsprejel skoro nespremenjen. Ta paragraf govori o kaznih za tiste, ki imajo žganjarne o prepovedanih časih odprte. Menger je predlagal, da naj se kaznuje le tiste, ki prodajajo žganje ob takem času, ne pa tisti, ki ga morda da le konjaka kakemu prijatelju. V tem smislu se je paragraf premenil.

Pri paragrafu osmem so se izražala razna mnenja, če je pijanost kaznjiva. Zbor se je izrekel na predlog Mengerjev, da se načelno izreče, da se

LISTEK

Moje ječe.

Spisal Silvijo Pellico, prevel —a—.

LXXX.

Poostrene naredbe naredile so naše življenje jednostavneje. Vse leto 1824, leta 1825, 1826 in 1827, s čim so minola za nas? Odtegnili so nam naše knjige, katere rabiti je bil dovolil guverner, dokler se kaj druzega ne odredi. Ječa je za nas bilo pravi grob, v katerem pa nam niso pustili niti grobnega miru. Slednji mesec določeni dan prišel je policijski komisar. Spremljali so ga en poročnik in več vojakov. Slekli so nas do nazega, preiskali vse šive na obleki, bi li ne imeli kje skritega kacega listka ali kaj druzega, razparali so slamnico in jo pregledali. Ako prav niso mogli ničesar najti, imelo je sovražno in nenadno pregledovanje, ki se je ponavljalo brez konca in kraja, nekaj na sebi — kaj, sam ne vem, kar me je vznemirjalo in vsled česar me je tresel vselej mraz.

Prejšnja leta zdela so se mi tako nesrečna, sedaj pa sem mislil na nje s poželenjem, kakor na čase dragih sladkostij. Kje so bile ure, koje sem se vtapljal v proučevanje sv. pisma in Homerja? Ker sem prebiral Homerja v izvirniku, se je bilo moje znanje grščine jako pomnožilo in se mi je bil ta jezik zelo priljubil. Kako žal mi je bilo, ko nisem mogel nadaljevati učenja! Dante, Petrarca, Shakespeare, Byron, Walter Scott, Schiler, Goethe itd. koliko prijateljev mi je bilo odvzetih! Mej te štel sem tudi nekoliko knjig krščanske modrosti n. pr. Bourdaloueja, Pascala, Hodi za Kristom, Filoteja itd. knjige, ki se, ako se jih bere ozkosrčno kritiko in redkokedaj veselé se, ako se more najti najmanjšo napako, pri vsakej nevzdržljivej misli, vržejo v kot in se ne vzamejo več v roke, ki pa odkrijejo, ako se jih bere brez zlobe in ne spodtikaje se na slabostih, vzvišeno filozofijo in dajo krepke hrane srcu in umu.

Nekoliko teh nabožnih knjig nam se je pozneje dalo kot cesarjevo darilo, a z absolutno prepovedjo vseh druzih knjig, ki bi služile književnemu poučevanju. To darilo nabožnih knjig nam je prinesel leta 1825. dalmatinski spovednik, ki je prišel z Dunaja k nam, o. Števan Pavlović, ki je bil dve leti pozneje imenovan škofom kotorskim. Njega smo morali zahvaliti, da smo imeli vsaj mašo, katere nam prej niso nikdar hoteli dovoliti, češ da se nas ne more voditi v cerkev in držati nas vsak sebi po dva in dva, kakor je bilo predpisano.

Ker se ni mogla taka ločitev izvrševati, hodili smo k maši v treh oddelkih; prvi oddelek bil je na koru, drugi pod njim, tako se nista mogla videti, tretji pa je bil v mali molitvenici, iz katere se je videlo skozi omrežje v cerkev.

Z Maroncellijem imela sva za tovariše šest kaznjencev iz prve pravde. A prepovedano nam je bilo govoriti med sabo. Dva izmed njih bila sta mi soseda v svinčenicah beneških. Stražniki peljali so nas na določeni prostor in vsaka dvojica se je po maši zopet odvedla v ječo. Maševat nam je hodil kapucin. Dobri ta mož končal je vselej svoje opravilo s molitvijo za naše oproščenje in glas njegov se je vselej ginjen trešel. Ko je šel od altarja, je vse tri oddelke milo pogledal in žalostno je povesil glavo v molitvi.

(Dalje sledi.)

3/4 6 h. M. M.

pijanec ne sme kaznovati, pač pa tisti, ki koga k pijančevanju zapelje. V tem smislu se bode § 8 predelal.

Volilna reforma.

Pri posvetovanju v odseku za volilno reformo je v petek poslanec Dipauli se izrekel proti temu, da bi v novi kuriji volili poleg delavcev mali davkoplačevalci. On misli, da bi se s tem doseglo, da bi se socijalno-demokratični boj zanesel na kmete.

Govornik je za delavske zbornice, ali osnovati bi se morale tudi kmetijske zbornice, da se vsi stanovi zadružno organizujejo. Delavski poslanci bodo zagovarjali le interese mest, ž njimi se torej pomnoži število mestnih zastopnikov. Treba je pa torej, da se pomnoži število kmetskih poslancev, najboljše z zastopniki kmetijskih zbornic, da se dobi neko protivesje. Konservativci so za to, da vsak voli, kdor plačuje direktni davek. Potem so pa za ločitev trgovskih in obrtnih zbornic. Morda bi bilo dobro, da se tudi loči velika trgovina oziroma obrtnija od male. Razdelile naj bi se tudi delavske zbornice v industrijske in rokodelske, da se rokodelski pomočniki odtegnejo rovanju socijalnih demokratov. Zato on želi, da se volilni red temeljito premeni po konservativnih načelih.

Grof Silva Tarouka se vjema z Dipaulijem. On je tudi za zadružno organizacijo. Tako daleč se pa stvari ne bodo dale izvesti in je torej pred vsem gledati, da se da delavcem volilna pravica.

Narodno-gospodarski odsek.

Z Dunaja, 30. nov.

Draginja mesa na Dunaju.

Državnemu zboru došle so peticije od mesarjev nekaterih velikih mest, osobito od onih na Dunaju, v katerih tožijo, da premalo pitane goveje živine prihaja osobito na dunajski trg ter da treba zato zopet odpreti naše države mejo vstopu rumunske živine. Začela se je kaj živahna agitacija za dosego te zahteve in dunajsko časopisje je prihitelo na pomoč dunajskim mesarjem, ki so jako mogočni ter vplivni tudi na volitve mestnih zastopnikov, tako da je neki član gospodarskega odbora izrekel besedo, da se ne čudi, če tudi mestni župan podpira mesarje, vsaj odločujejo njegovo izvolitev v mestni zastop prav vže po vsebini svojega telesa tehtni glasovi mesarjev. Po časopisih mrgolelo je kar polno psovk na hudobne agrarce, to je kmetovalce živinorejce, ki rajši prodajajo za pošteno ceno svojo govejo živino ptujim kupcem, Nemcem in Švicarjem ter Italijanom.

Poslali so deputacije na mestni zastop, k ministrom, da celo k presvitl. cesarju in dokazati hoteli, da avstrijska naša živinoreja ni v stanu oskrbovati velikih naših mest s potrebnim mesom ter zahtevali so, da se more torej zopet dovoliti vstop rumunski govedi. Takim lažnjivim argumentom bilo je jako lahko takoj zamašiti usta z dokazi iz uradno sestavljenih izkazov o izvožnji goveje živine iz naše države v ptuje dežele in čujte, za celih 56 milijonov goldinarjev se je le do avgusta meseca tega leta, torej v 8 mesecih izvozilo ali prodalo iz naše države volov v ptuje države, največ v Nemčijo in Švico. Ta argument je sebičnim petentom kar usta zamašil, kajti nadejati se je, da bo naš letošnji izvoz naše živine dosegel blizu 90 milijonov goldinarjev vrednosti in če naši avstrijski živinorejci toliko dobre in lepe živine izprodajo svetu, je pač jasno, da naša živinoreja ne le zamore povsem zadostiti zahtevam domačega mesnega trga po vseh mestih države, ampak da ji preostaje še dokaj živine za eksport ali prodajo v daljni svet.

Toda idimo korak naprej. Kaj pa bi zopetna otvoritev meje naše za rumunsko živino pomenila? Kakor poročila vlade glasé, katera je svoje zvedence, živinozdravnike, poslala v Rumunijo, nahaja se tam malo lepe živine. Velikim dunajskim mesarskim špekulantom, ki so velik „ring“ med seboj sklenili, je na tem, da bi dobivali skozi Rumunijo tudi govedo iz Rusije, katero bi Rumunci dobivali iz Rusije, tam malo poredili in kot svojo uvaževali v Avstrijo. Kaj pa bi bila posledica temu? Niti hipa ni dvomiti, da bi Nemčija takoj zaprla svoje meje vstopu naši živini, kakor je to poprej storila. ko je bila meja naša pristopna rumunski in ruski živini. Kaj se pa to pravi za blagostanje našega kmetijstva, vé lahko slehern odgovor dati, ki zna, da gre naše živine za 80 do 90 milijonov goldinarjev vrednosti na leto v Nemčijo.

V tem hipu, ko Nemčija zapre svoje državne meje vstopu naši živini, padejo cene živini za tretjino ali celó za polovico. Vsaj celó naši slovenski živinorejci vedó, da ko pridejo na sejm tuji kupci, je nadejati se dobrih cen. Zeló težaven je, skoro obupen položaj naših avstrijskih kmetovalcev in jedino le živinoreja pri današnjih dobrih živinskih cenah še pomaga, da ne nastopi splošni krah v kmetijstvu, ki pa je neizogiben, ako bi prenehal naš izvoz živine. To seveda bi ugajalo mogočnim velikim špekulantom, ker pri takih razmerah bi morali naši živinorejci pošiljati svojo živino na trg, Bog da bi jo spečavali in ošabni kupci bi se iz njih še norčevali. Še celó sedaj, ko gre toliko naših volov v inozemstvo, drznejo se dunajski veliki mesarji postopati tako kruto s prodajalci-živinorejci, da kdor je tu jedenkrat bil, se kakor opečen otrok boji še kdaj imeti opraviti s takimi kupci. Tu se pravi, 100 kilo žive teže se plača n. pr. s 60 gld., pa odtegne se 40 do 48 odstotkov, to pa se prodajalcu še le potem pové, ko je svoje vole prignal na dunajski trg.

Kaj naj počne ubogi živinorejec! Vdati se mora, in da več ne pride, je razumno. Tu je pa tudi vzrok, da včasih res ne pride dovolj živine na dunajski trg, da vsled tega poskoči cena mesu. Sicer pa je tu še drug vzrok draginji mesa. Dunajčan je pravi mesojedec, ker vse hoče jesti meso od pitanih volov, in še od teh najlepša kose (beafsteek, reamstek, mulpratto, rostbef itd.) Poročevalec teh vrstic je tudi izrekel naravnost v gospodarskem odseku o priliki razprave o tej stvari, kedor hoče stanovati na Dunaju na „Ring“-u, torej v najlepšem delu mesta, mora tudi pripravljen biti, da bo dal za stanovanje 5 sob vsaj 2000 gld. stanarine na leto, ko enako veliko stanovanje v predmestju dobi za 6—700 gld. Zato pa naj oni, ki hoče le najlepše in najboljše meso od le pitanih volov jesti, tudi miren bode in plača.

Prebivalci po manjših mestih, kaj naj rečem o onih po kmetih — morajo zadovoljiti se s trdim tudi bikovim — kravjim mesom, malo kedaj pa dobe volovo meso — in če torej po nižji ceni jedo meso, je razumno in ako bi se Dunajčani zadovoljili s takim mesom, ne bodo tožili o visoki ceni, pa oni bi radi meso le od pitanih volov pa po nizki ceni. Enketa pa, ki se je sklicala od vlade, je dokazala, da se meso na drobno vsaj za 5—8 krajcarjev predrago prodaja v primeri s ceno, kakeršna velja za živino. prignano na trg. (Dalje sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 3. decembra.

Pravosodni minister je opozoril sodišča da se pravde zaradi premnogega pisarjenja zavlačujejo in podražujejo. Posebno nekateri odvetniki so mnogo zakrivili v tem oziru. Minister je naročil sodiščem, da naj gledajo, da se taki nedostatki po možnosti odpravijo. Minister naglaša, da z nepotrebnim pisarjenjem se ne le stvar zavlačuje, temveč večkrat tako zmeša, da se je težko spoznati. Tako pisarjenje je torej naravnost v nasprotju z dobrim pravosodjem in gotovo ni v smislu postavodaje, ki zahteva hitro, nedrago in zanesljivo pravosodje. Mnogokrat se pri pravdah stvari navajajo, ki nimajo druzega namena, da jasno stvar zmedejo in zamotajo. Mi le želimo, da bi ministrtovi navodi v tem oziru imeli kaj vspeha.

Madagaskarska zadeva je prišla že pred senat, ki je izvolil posebno komisijo, da se posvetuje o zahtevanih kreditih. Dvoma ni nobenega, da bi senat ne dovolil zahtevanih kreditov. Pač pa je mej prebivalstvom jako malo naudušenja za vojsko na Madagaskaru. Časopisi razpravljajo, kateri vojni oddelki naj se odpošljejo v nezdrave močvirja madagaskarska. Legija tujcev, v kateri se zbirajo obupanci iz raznih evropskih dežel, se jim zdi jedino primerna, ker je ni škoda. Francozov samih pa nič kaj ne marajo poslati v nezdrave kraje. Že začetek kaže, da vojska na Madagaskaru ni priljubljena. Nekateri časopisi tudi opozarjajo na to, da Francozi nimajo dovolj vojakov za svoje varstvo v Evropi in jih zatorej ne morejo odpošiljavati v tuje oddaljene kraje.

Kitaj in Japan. Vsekako sa vojska mej Kitajci in Japonci bliža svojemu koncu. S tem, da so Kitajci zgubili Port Arthur, se je Japoncem odprla pot v deželo. V Mandžuriji so zopet že bili Kitajci tepeni. Zaradi tega je naravno, da že prosijo miru. Japonci so prve pogoje odklonili, a po ameriškem poslaniku so že sporočili Kitajci druge. Angleži tudi na vso moč delujejo, da se naredi konec. Bojé se, da se Japonci preveč okrepčajo v Aziji in naposled si prisvojé tudi vso trgovino v Vzhodni Aziji. Boj, ki se bije v Aziji, seza daleč v evropske koristi. Po dosedanjih dogodkih je kitajsko peštvo popolnoma nesposobno za boj. Sposobno ni prenašati bojnih težav. Blizu Arthura so Kitajci ob dežju raztegnili dežnike, da so Japonci bolje videli, kje so, in jih ložje pobijali. Pač pa je kitajska konjica se dobro držala. Konjike dobivajo Kitajci iz Mongolije, kjer so ljudje bolj vojeviti.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 3. decembra.

(Presvetla cesarica) se je včeraj zjutraj okoli pete ure s posebnim vlakom peljala skozi Ljubljano v Miramar.

(Slovensko gledališče.) V soboto so predstavljali veseloigro „Zakotni pisač“. Igra v celoti nima posebne vrednosti. Prvi prizor je grozno dolgočasen in tudi odveč, kajti razmerno dolgi dvogovor bi bil pisatelj lahko vpletel v naslednji prizor, ki se vrši v zakotnega pisača zaprašeni pisarni. Glede rešitve cele spletke v dejanju zahteva pisatelj od poslušalcev veliko mero lahkoumnosti in koncem igre prisiljenega samozatajevanja. Vendar te nedostatke odtehtata zakotni pisač in njegov faktotum Adamek. Videli smo še malo figur na odru, ki bi vzbujale toliko zdravega smeha. Zakotnega pisača je g. Inemann igral, kakor vedno izborno; premišljene so bile vse besede, nravno njegovo kretanje. In g. Podgrajski je kot Adamek prekosil samega sebe in s svojim šefom zaslužil burno pohvalo. Izvrsten v svoji vlogi je bil tudi g. Verovšek, istotako je g. Anič starega birokrata vrlo pogodil. Manjše vloge so bile v spretnih rokah, a gledališče malone prazno.

(Nova postaja na dolenjski žel. progi.) V Št. Lovrencu ob Temenici napravijo novo železnično postajo, za katero je prosilo več bližnjih občin.

(Vladam v posnemo.) „Amerikanski Slovenec“ poroča v zadnji številki: Predsednik Cleveland je te dni izdal razglas o praznovanju zahvalnega dne, kateri je običajno določen na 29. dan novembra. V razglasu naglaša sledeče: „Ameriško ljudstvo naj se hvaležno spominja dobrot in darov, katere je v minolem letu prejemalo od Stvarnika. S svojimi dobrimi in Njemu dopadljivimi deli naj si ljudstvo potrudi ohraniti tudi nadalje blagoslov božji. — In v stari Evropi! Mnogokje niti nedelje ne poznajo.

(Kranjska gimnazija.) Ministerstvo za nauk in bogočastje je dovolilo, da se na državni gimnaziji v Kranju vpelje neobligatni pouk v petju in risanju. V petju bode poučeval učitelj gosp. J. Pezdič, v risanju učitelj g. H. Podkrajšek.

(Dela za delavce!) Pri včerajšnjem shodu katoliškega delavskega društva v Ljubljani je dr. Krek mej drugim naštel več krajev in mest, koder so se uvedle razne brezplačne posredovalnice za delo, kjer se oglašajo tisti, ki dela iščejo in oni, ki potrebujejo delavcev. Ker v Ljubljani take posredovalnice ni in ker je tudi tukaj na zimo več delavcev brez dela, zato je začasno ta posel prevzelo katoliško delavsko društvo. Odbor zatorej prosi delodajalce, ako bi delavcev potrebovali, da se pri njem zglase, ali da mu pismeno naznanijo svojo željo. — Dal Bog, da bi tudi v tem oziru društvo imelo obilno in vspešnega dela.

(Novomeška uniformirana meščanska garda) je na občnem zboru dne 4. nov. izvolila častnima članoma g. deželnega predsednika barona Heina in g. dež. glavarja Otona Detelo.

(„Pax“ na Koroškem.) S Koroškega, dne 30. nov.: Stara naša prijateljica, uradna „Celovčanka“, ki se, kar se tiče krutega nasprotja nasproti Slovencem, prav malo razločuje od ostalih nemško-liberalnih in nacijonalnih listov koroških, je s svojim „pastirskim listom“, namenjenim slovenski duhovščini in naslovljenim z ljubko besedico „pax“ jako vstregla našim nasprotnikom. Kar juckajo samega veselja, da uradni list tako „odločno“ pobija slovenske „hetzpfaffen“. pa smejo zares biti veseli takih zaveznikov! Dunajski židovki listi so ta članek hlastno pobrali, še bolj pa ga izkoriščajo in komentujejo, vse na čast — koroškega mirú! „Freie Stimmen“ kar brez ovinkov pišejo, da se je oni članek pisal po naročilu našega dež. predsednika, še več, da je „vermuthlich von Sr. Excellenz Frhrn v. Schmidt-Zabiérow selbst geschrieben“. Tako tedaj! Naš g. dež. predsednik kot časnikar, to je najnovejša prikazen na koroškem političnem obnebju. No, mi smo našo ekscelencijo videli že v tolikih in

tako raznovrstnih situacijah, da se tudi temu ne čudimo več! — Oni list pravi še več, poudarjajoč, da je članek „direct an die Adresse des Fürstbischofes gerichtet“, tedaj prav odkrito napoved boja. Na vso moč se hoče tako omejiti delovanje slovenske duhovščine, da bi se ne mogla več ustavljati pogubonosnemu navalu liberalizmu in socijalizma. Zató se ovaja ves stan po članku, katerega je, da piše omenjeni list resnico, skoval sam g. c. kr. dež. predsednik, zato se kliče na pomoč sam mil. gosp. knezoškof, da naj on prepové svoji duhovščini vse javno delovanje! — In tako se postopa na „liberalnem“ Koroškem, v „svobodni“ Avstriji koncem „prosvitljenega“ devetnajstega stoletja!

—rn—

(Javen shod) priredi „kat. pol. in gospodarsko društvo za Slovence na Kor.“ v nedeljo dne 2. decembra v gostilni gospoda L. Zablačana na Trati pri Glinjah (Rožna dolina). Na vsporedu so govori o socijalnem vprašanju s posebnim ozirom na kmete, o občinskih volitvah, o šolah itd. — Shod istega pre-delavnega društva v Kotmarivasi dne 18. t. m. se je obnesel prav sijajno. Prišlo je nad 150 vrlih kmetov. Govorili so izborno gg. prefekt Podgorc o socijalnem vprašanju, Haderlap o občinskih volitvah. Legat o šolah in drugi. — Slovenska stranka spozna veliki pomen takih shodov; zato sledi shod shodu. Dal Bog svoj blagoslov da na teh shodih razsejani dobri nauki kmalu obrodé obilen sad.

(V Gorici) je bil posvečen v mašnika č. gospod Klement Corsig dne 30. nov. Novo mašo bode imel 8. decembra v cerkvi čč. mm. Uršulink.

(V Kanalu) v soški dolini snujejo rodoljubi „vinarsko in sadjarsko društvo“, čegar nalog bo zboljšati na Kanalskem trto- in sadjerejo. Dobro, dasi kesno, došlo dolini nekdaj slovečega „Civedina!“ Da porajajočega se društva ne zadene osoda „hranilnice“, porok nam je veliko zanimanje ondotnih vplivnih ter podjetnih oseb. Bog živi novo društvo! Vidi se, da Kanalci umejo svoje potrebe, da so voljni pa tudi žrtvovati moči, časa, denarja v povečanje blagostanja na Kanalskem. Vrlo naprej!

(Izpred ljubljanskega porotnega sodišča.) V soboto je bil Evstahij Dobrota iz Zaloga zaradi uboja obsojen na 7 let težke ječe. Njegov tovariš Franc Prešek je bil oproščen.

(Duhovnija v Št. Ivanu poleg Matenje Vasi) v Slavinski fari je vsled smrti g. Lukanca brez duhovna. Želeti bi bilo, da bi se kedo drug oglasil za to mesto. Cerkev je lepa in za vse potrebno dobro oskrbljena, stanovanje pripravno in pripravljeno, kraj lep in prijazen, oddaljen od žel. postaje na Prestranku kakih 20 minut.

(Pismonoša za občino Smuko.) Iz Tople rebri: C. kr. poštna direkcija je dovolila občini Smuka, to je župniji Topla-Reber listonoša trikrat na teden iz Starega-Loga na Kočevskem, počenši s 1. decembrom tega leta.

(Förchtgott-Tovačovskijeva dvajsetletnica.) Slovansko pevsko društvo na Dunaju slavilo bode v četrtek dne 6. decembra t. l. v Ronacherjevi dvorani na Dunaju, I., Schellinggase št. 4, v spomin pred 20 leti umrlega svojega prvega pevovodje, slavnega slovanskega skladatelja Arnošta Förchtgott-Tovačovskega, pri katerem se bódo samo Tovačovskijeve skladbe pele. Sodelovala bode tudi gospica Ema Malkovska, bivša pevka na češkem narodnem gledališču v Pragi, in g. Viljem Kurz, klavirni virtuoz v Pragi. V zabavnem delu bodo igrali tamburaši. Slavnost obeta biti krasna; zaradi tega opozarjamo na-njo na Dunaju živeče Slovence.

(Lokalna železnica Ptuj-Maribor-Vas.) Z Dunaja se poroča, da je bila te dni na Dunaju deputacija zaradi železnice Ptuj-Maribor-Vas. Kot deputacija so se župan Nagy iz Maribora, Ornig iz Ptuja in notar Baltinester iz Arneža predstavili ministru grofu Wurmbrandu, sekcijskemu načelniku Witteku in dvornemu svètniku Wurmbu.

(Izpraznjena služba za sekundarija.) V deželni bolnici ljubljanski izpraznjena je služba sekundarija z letnim adjutom 600 gld. Prošnjo za to službo poslati je vodstvu deželnih dobrodelnih zavodov v Ljubljani do 20. decembra 1894. l.

(Dvajsetice in bakreni štirjaki) pridejo z novim letom iz veljave. Pri c. kr. blagajnicah in uradih se bodo sprejemali in menjavali do konca prihodnjega leta.

Društva.

(Vabilo na Miklavžev večer) v sredo, dne 5. decembra v veliki dvorani Hafnerjeve pivarne na sv. Petra predmestju. Vspored: I. Pozdrav. II. Petje. III. nagovor. IV. Petje. V. Sijajni nastop Miklavža s spremstvom. VI. Razdelitev daril pridnim otrokom. Miklavž se poslovi. Stariši, kateri nameravajo svoje otroke posebej obdarovati in razveseliti, blagovole naj darila pravočasno poslati: restavraterju in lastniku pivarne, g. Hafnerju VII. Petje. Začetek ob pol 8 uri zvečer. Vstopnina 30 kr. za osebo. — Otroci so vstopnine prosti. Preplačila v pokritje troškov se hvaležno sprejemajo. K prav obilni udeležbi vabljeni so cenj. člani in prijatelji konservativnega obrtnega društva. Vstop dovoljen je le vabljenim in vpeljanim gostom. Zabavni odsek.

Telegrami.

Dunaj, 3. decembra. Vlada je predložila budgetni provizorij do konca marca zbornici poslancev.

Budimpešta, 3. decembra. Zbornica poslancev je v tretjem branju odklonila načrt zakona o podpori ogerskega gledališča za veseloigre. (Živahni eljenklici na levici. Velik hrup. Seja se je pretrgala.)

Budimpešta, 3. decembra. Grškokatoliški škof v Lugošu Viktor Mihali je imenovan grškokatoliškim nadškofom in metropolitom v Erdelskem Belem gradu.

Rim, 3. decembra. Španjska vlada je italijanski predlagala, da se podaljša v trgovskopolitičnem oziru obstoječi modus vivendi. Italijanska vlada si je pridržala odgovor.

Rim, 3. decembra. Italijanski kralj je vsprejel tu bivajočega francoskega pisatelja Zola. Kralj se je izrazil proti njemu, da nikdo bolj ne želi mirú kakor Italija. Za Francijo je pa tudi sreča, da ima na čelu tacega miroljuba, kakor je Kazimir Perier.

Belgrad, 3. decembra. Drugo leto obišče kralj srbski v Rimu italijanskega kralja Umberta.

Belgrad, 3. decembra. Akademično sodišče je zaslišalo več dijakov zaradi poslednjih izgredov. Pokazalo se je, da so pri demonstracijah vplivali tudi nedijaški vplivi.

Peterburg, 3. decembra. Na postaji Melitopol hozobaja-sebastopoljske železnice sta v kupe trčila dva tovorna vlaka. Promet je pretrgan. — V guberniji Kijelce ni več kolere.

Bruselj, 3. decembra. Forcitna tovarna poleg vojaškega taborišča v Beverlou se je razletela. Vse je porušeno. Izvlekli so že tri mrtve in 20 ranjenih.

Madrid, 3. decembra. Pogreb kardinala Gonzaleza je bil velikansk. Zbornica se je izrekla, da ves narod žaluje za umrlim kardinalom.

Washington, 3. decembra. Ameriški poslanik v Pekingu je poročil, da je ondu velika zmešnjava. Poslaništvo je v nevarnosti in zatorej on prosi varstva. Takoj se bodo storile potrebne naredbe v varstvo poslaništva.

Tanger, 3. decembra. Težave mej Italijo in Marokom so se poravnale. Sultan je odposlal komisijo v Livorno, da prevzame v Italiji za Maroko zgrajeno oklopnico. Carinski urad v Tangeru je dobil nalog, da plača troške za to ladijo.

Poslano.

David's
Cognac-Malz-Extract.

Priporočen od mediciničnih (621) velmož (30-1)
olajšuje kašelj, razkraja sliz, ojačuje; nepogrešljiv za prebolele.

Dobiva se v vseh boljših (623) lekarnah. (15-1)
Glavna zaloga pri lekarnarju
Jos. Mayerju v Ljubljani.

Umrli so:

V bolnišnici:

29. novembra. Jožef Gabrovšek, učitelj, 27 let, jetika.

1. decembra. Matija Žnidaršič, posestnikov sin, 23 let, kron. katar v črevih.

Tržne cene v Ljubljani

dné 1. decembra.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica, m. st.	6	50	Speh povojen, kgr.	—	64
Rež, „	5	10	Surovo maslo, „	—	72
Ječmen, „	5	50	Jajce, jedno	—	3
Oves, „	5	60	Mleko, liter	—	10
Ajda, „	7	—	Goveje meso, kgr.	—	64
Proso, „	5	50	Telečje „ „	—	66
Koruza, „	6	30	Svinjsko „ „	—	60
Krompir, „	2	32	Koštrunovo „ „	—	38
Leča, hktl.	11	—	Piščanec	—	35
Grah, „	11	—	Golob	—	15
Fižol, „	9	—	Seno, 100 kgr.	1	87
Maslo, kgr.	—	90	Slama, 100 „	1	60
Mast, „	—	64	Drva trda, 4 kub. m.	7	10
Špeh svež, „	—	56	„ mehka, 4 „ „	5	—

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje zrakomera v mm	Stanje toplomera po Celziju	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
1	7. u. zjut.	737·8	—6·2	brezv.	oblačno	0·00
	2. u. pop.	738·7	—4·2	sl. svzh.	jasno	
	9. u. zveč.	741·0	—5·4		„	
2	7. u. zjut.	743·3	0·8	m. svzh.	del. oblač.	0·00
	2. u. pop.	743·5	2·2	„	jasno	
	9. u. zveč.	744·4	1·6	„	„	

Srednja temperatura obeh dni 5·3° in 1·5°, oziroma za 6·7° in 0·2° nad normalom.

Stanje avstro-ogerske banke

dné 30. novembra 1894.

(Brzojavno poročilo.)

Bankovcev v prometu	gld.	493,123.000	(— 8,526.000)
Kovinski zaklad	„	306.526.000	(— 2,010 000)
Listnica	„	169,419.000	(— 7 015 000)
Lombard	„	34,177.000	(+ 1,296.000)
Davka prosta bančna rezerva	gld.	24,066.000	(+ 2.333.000)

DOM IN SVET

Vsebina 23. zvezka 1894:

1. Jan Matejko. Spisal I. J. 2. Janez Parapat, župnik in pisatelj. Spisal Josip Benkovič. (Konec.) 3. Jesenska v Sibiriji. Zložil Anton Hribar. 4. Gospa s pristave. (Zgodovinski roman.) Spisal I. Kraljev. (Dalje.) 5. Mati. Spisal I. Sovran. 6. Petelin. (Slika.) Spisal Podgoričan. (Konec.) 7. Loka. (Krajepisno-zgodovinska črtica.) Spisal Fr. Pokorn. (Dalje.) 8. Rim, središče lepih umetnostij. Spisal dr. Anton Medved. (Dalje.) 9. Potovanje križem jutrove dežele. Piše dr. Fr. L. (Dalje.) 10. Književnost: A. Slovenska književnost. B. Hrvaška književnost. — Na platnicah: Prošnja družbe sv. Cirila in Metoda. — Dušeslovna pisma. — Oznanilo. — Slike: 1. Jan Matejko. 2. Št Vid na Dolenjskem. (Po fotografiji.) 3. Vojvoda Ernest Železni, sin Viridin. † 1424. 4. Miklavžev večerni semenj v Ljubljani. (Narisal M. Zarnik.) 5. Virida. (Po sliki v ljubljanskem Rudolfinumu.) 6. Loška okoličanka v stari noši. 7. Loška okoličanka v stari noši. (Narisal G. P.)

Zahvala.

624 1

Prisrčna in topla zahvala vsem, kateri so ob bolezni in smrti gospoda

Frančiška Laha

izražali toli tolažeče sožalje in se udeležili pogreba predragega pokojnika. Zahvala osobito darovateljem krasnih vencev, prečastiti duhovščini, uradnikom c. kr. sodnije in davkarije v Ložu in onim graščine šneperške ter gg. pevcem za preganljivo nagrobnico pred hišo in na pokopališču.

Gregor Lah.

Eksekutivne dražbe.

Jos. Tomca iz Osilnice polovica posestva (1228 gld. 50 kr.) dné 12. dec. 1894 in 16. jan. 1895 v Kočevju.

Marije Dermastja iz Zadvora posestva s pritiklinami (6360 gld.) dné 19. dec. 1894 in 23. jan. 1865 v Ljubljani.

Jak. Namreta iz Star. Trga (terjatev 67 gld. 66 kr.) zemljišče (515 gld.) dné 14. jan. in 13. febr. 1895 v Ložu.

Marija Agnič iz Hinterberga (slov.?) posestvo (2150 gl.) s pritiklinami (112 gld.) dné 5. dec. 1894 in 9. jan. 1895 v Kočevju.

Ferd. Stareta iz Lukovice zemljišče (600 gold.) dné 22. dec. (relicitacija) na Brdu.

Jos. Zurca iz Knežje Vasi zemljišče (86 gld. 35 kr.) dné 21. dec. 1894 in 21. jan. 1895 v Trebnjem.

Fr. Lešnjaka iz Raven pri Topolu (terjatev 120 gld.) zemljišče s pritiklinami (2380 gld.) dné 7. jan. in 6. febr. 1895 v Ložu.

Fr. Lozarja iz Črnomlja posestvo (1305 gld.) dné 21. dec. 1894 in 23. jan. 1895. v Črnomlju.

Tom. Kunca iz Polkovca (terjatev 984 gld. 74 kr.) posestvo (7191 gld.) dné 13. dec. 1894 in 12. jan. 1895 v Logatci.

Lekarna Trnkóczy, Dunaj, V.

Lekarna Trnkóczy, Dunaj, VIII.

Lekarna Trnkóczy, Dunaj, III.

Kri čistilne krogljice

so se vselej sijajno osvedočile pri **zabasanju človeškega telesa, skaženem želodcu, pomankanju slasti do jedij.**

Ker to zdravilo izdeluje lekarna sama, velja škatljica samo **21 kr.**, jeden zavoj s 6 škatljicami **1 gld. 5 kr.**

Dobiva se pri 569 4

Ubaldu pl. Trnkóczy-ju

lekarnarju v Ljubljani.

Pošilja se z obratno pošto.

Lekarna Trnkóczy v Gradcu.

Koverte s firmo

priporoča

Katoliška Tiskarna

po nizkej ceni.

VII. zvezek

Andrej Kalan:

POVESTI

je izšel ter se dobiva komad po **20 kr.**, po pošti **23 kr.**, v **Katoliški Bukvarni** in **Katoliški Tiskarni v Ljubljani.**

Dobé se še II., III., IV., V. in VI. zvezek.

Št. 25.907. 619 1—1

Razglas.

Visoka c. kr. deželna vlada za Kranjsko v Ljubljani je z razpisom z dné 20. novembra 1894, št. 15.104, v sporazumu s c. kr. finančnim ravnateljstvom mestni občini ljubljanski dovolila, da sme pobirati na vseh mitnicah

tlakovino po 4 kr. od vsake vprežene in po 2 kr. od vsake gnane živine

tudi še prihodnjih pet let, to je od 1. januvarija 1895 do konca decembra 1899. leta.

To se razglaša z dostavkom, da se bode tlakovina kakor dosihmal tudi od dné 1. januvarija 1895. do 31. decembra 1899. l. pri vseh mitnicah pobirala, da pa ostanejo postavna oproščenja od tlakovine tudi zanaprej v veljavi.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dné 26. novembra 1894.

Št. 4691. 618 3—2

Razglas.

C. kr. okrajno sodišče v Velikih Laščah naznanja:

V zapuščino dné 11. novembra 1894 na Vidmu (Dobrepolje) umrlega župnika gosp. **Valentina Sežuna** spadajoče raznovrstne premičnine, kakor: **goveja živina, prašiči, žito, pohišje, orodje, knjige** itd. v inventarni vrednosti **1922 gld. 50 kr.** se bodo

dné 5. decembra 1894

ob 9. uri predpoldne v **farni hiši na Vidmu** (Dobropolje) **prostovoljno po javni dražbi prodajale.**

C. kr. okrajno sodišče v Velikih Laščah,

dné 29. novembra 1894.

Št. 23.987. 608 3—2

Mesnica v najem.

V **četrtek dné 6. decembra 1894 dopoldne ob 11. uri oddala se bo** pri podpisanem magistratu

mestna mesnica

v poslopju za shrambo gasilnega orodja v Šolskem drevoredu za dobo od 1. februvarija 1895. l. naprej potom **očitne dražbe v najem.**

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dné 21. novembra 1894.

Vizitnice

priporoča

Katol. Tiskarna.

Izvrstni novi 568 13

cviček,

Prosekar, Tirolec in druga vina, bavarsko črno pivo itd. priporoča po prav nizki ceni

Pavlinova Kranjska vinarna.

v Ljubljani, Slonove ulice 52.

Primerno družinsko ali prijateljsko božično ali novoletno darilo je

mej dobrimi stvarmi najboljša:

kemično čisti higijenični

kranjski likêr

iz planinskih zelišč

J. Klauer-ja,

trgovca „pri voglu" v Ljubljani, Pred škofijo.

Isti, **specijaliteta prve vrste,**

je nedosežen gledé dobrote in vpliva **blagodejno na prebavne organe ter oživljajoč.** Ne smelo bi ga pogrešati nobeno gospodinjstvo.

Dobiva se pri izdelovatelju **J. Klauerj-u, trgovcu „pri voglu"**, v vseh boljših špecerijskih in trgovinah z jestvinami (delikatessami), kakor tudi v kavarnah. 616 25—2

Jakob Zalaznik,

slaščičarski in pekovski mojster

v Ljubljani, Stari trg št. 21,

priporoča slavnemu občinstvu svojo **bogato zalogo**

raznovrstnih slaščičarskih izdelkov

primernih za **Miklavževa in božična darila,**

kakor tudi 614 7—4

štirikrat na dan sveže, ukusno, zdravo in slastno

pekarsko pecivo.

Dunajska borza.

Dné 3. decembra.

Skupni državni dolg v notah	100 gld.	05	kr.
Skupni državni dolg v srebru	99 „	85	„
Avstrijska zlata renta 4%	124 „	45	„
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron	100 „	—	„
Ogerska zlata renta 4%	123 „	50	„
Ogerska kronska renta 4%, 200 kron	98 „	05	„
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1040 „	—	„
Kreditne delnice, 160 gld.	398 „	50	„
London vista	124 „	45	„
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	60 „	92½	„
20 mark	12 „	20	„
20 frankov (napoleondor)	9 „	90	„
Italijanski bankovci	46 „	27½	„
C. kr. cekini	5 „	87	„

Dné 1. decembra.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	150 gld.	—	kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	163 „	50	„
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	199 „	50	„
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	98 „	50	„
Tisine srečke 4%, 100 gld.	142 „	50	„
Dunavske vravnavne srečke 5%	132 „	50	„
Dunavsko vranavno posojilo l. 1878	107 „	50	„
Posojilo goriškega mesta	111 „	25	„
4% kranjsko deželno posojilo	67 „	—	„
Zastavna pisma av. osr zem.-kred. banke 4%	98 „	70	„
Prijoritetne obveznice državne železnice	221 „	75	„
„ „ južne železnice 3%	166 „	90	„
„ „ južne železnice 5%	129 „	75	„
„ „ dolenjskih železnic 4%	98 „	50	„

Kreditne srečke, 100 gld.	198 gld.	50	kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	143 „	60	„
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	18 „	—	„
Rudolfove srečke, 10 gld.	23 „	50	„
Salmove srečke, 40 gld.	70 „	70	„
St. Genóis srečke, 40 gld.	71 „	25	„
Waldsteinove srečke, 20 gld.	50 „	—	„
Ljubljanske srečke	25 „	50	„
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	178 „	50	„
Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gl. st. v.	3470 „	—	„
Akcije tržaškega Lloyda, 500 gld.	520 „	—	„
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	108 „	—	„
Dunajskih lokal. železnic delniška družba	72 „	—	„
Montanska družba avstr. plan.	106 „	70	„
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	167 „	—	„
Papirnih rubljev 100	137 „	25	„

Nakup in prodaja

vsakovrstnih **državnih papirjev, srečk, denarjev** itd.

Zavarovanje za zgube pri **žrebanjih**, pri izžrebanju najmanjšega dobitka.

Kulantna izvršitev **naročil na borzi.**

Menjarnična delniška družba

„MERCUR"

Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh **gospodarskih** in **finančnih stvareh**, potem o kursnih vrednostih vseh **špekulacijskih vrednostnih papirjev** in **vestni svéti** za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnic.

Izdajatelj: **Dr. Ivan Janežič.** Odgovorni vrednik: **Andrej Kalan.** Tisk „Katoliške Tiskarne" v Ljubljani.